

J. Kasprowicz
Krzak dzikiej róży

I

W Ciemnosmreczyńskich skał zwaliska,
Gdzie pawiookie drzemią stawy,
Krzak dzikiej róży pąs swój krwawy
Na plamy szarych złomów ciska.

U stóp mu bujne rosą trawy,
Bokiem się piętrzy turnia śliska,
Kosodrzewiny węzowiska
Poobszywały głaźne ławy...

Samotny, senny, zadumany,
Skronie do zimnej tuli ściany,
Jakby się lękał tchnienia burzy.

Cisza... O liście wiatr nie trąca,
A tylko limba próchniejąca
Spoczywa obok krzaku róży.

II

Słońce w niebieskim lśni kryształ, e,
Światłością stały się granity,
Ciemnosmreczyński las spowity
W bladobłękitne, wiewne fale.

Szumna sikława mknie po skale,
Pas rozwijając srebrnolity,
A przez mgły idą, przez błękity,
Jakby wzdychania, jakby żale.

W skrytych załomach, w cichym schronie,
Między graniami w słońcu płonie,
Zatopion w szum, krzak dzikiej róży...

Do ścian się tuli, jakby we śnie,
A obok limbę toczą pleśnie,
Limbę, zwaloną tchnieniem burzy.

III

Lęki! wzdychania! rozzalenia,
Przenikające nieświadomy
Bezmiar powietrza!... Hen! na złomy,
Na blaski turnic, na ich cienia

Stado się kozic rozprzestrzenia;
Nadziemskich lotów ptak łakomy
Rozwija skrzydeł swych ogromy,
Świstak gdzieś świszcząc spod kamienia.

A między zielska i wykroty,
Jak lęk, jak żal, jak dech tęsknoty,
Wtulił się krzak tej dzikiej róży.

Przy nim, ofiara, ach! zamieci,
Czerwonym próchnem limba świeci,
Na wznak rzucona świstem burzy.

IV

O rozżalenia! o wzdychania!
O tajemnicze, dziwne lęki!...
Ziół zapachniały świeże pęki;
Od niw liptowskich, od Krywania.

W dali echowe słycać grania:
Jakby nie z tego świata dźwięki
Płyną po rosie, co hal miękki
Aksamit w wilgną biel osłania.

W seledyn stroją się niebiosy;
Wilgotna biel wieczornej rosy
Błyszczą na kwieciu dzikiej róży.

A cichy powiew krople strąca
Na limbę, co tam próchniejąca,
Leży, zwałona wiewem burzy...

Odpowiedz na pytania.

1. Kto jest podmiotem lirycznym w cyklu wierszy pt. *Krzak dzikiej róży...*?

.....

2. Do jakiego typu liryki możemy zaliczyć analizowane dzieła Kasprowicza? Uzasadnij.

a) ze względu na stopień wyeksponowania podmiotu lirycznego:

.....
.....
.....

b) ze względu na podejmowany temat:

.....
.....
.....

3. Określ formę wierszy Kasprowicza.

a) Oblicz:

I - liczbę wersów ..... - liczbę strof ..... - liczbę wersów w kolejnych strofach: 1....; 2.....; 3.....; 4.....;	II - liczbę wersów ..... - liczbę strof ..... - liczbę wersów w kolejnych strofach: 1....; 2.....; 3.....; 4.....;
III - liczbę wersów ..... - liczbę strof ..... - liczbę wersów w kolejnych strofach: 1....; 2.....; 3.....; 4.....;	IV - liczbę wersów ..... - liczbę strof ..... - liczbę wersów w kolejnych strofach: 1....; 2.....; 3.....; 4.....;

b) Ustal układ rymów:

I .....
II .....
III .....
IV .....

c) Jak się nazywa wiersz o takiej budowie?

.....

4. Przyporządkuj każdemu lirykowi barwy, które pojawiają się w czterech poetyckich obrazach Kasprowicza.

I .....
II .....
III .....
IV .....

5. Wypisz z wierszy młodopolskiego twórcy elementy dźwięku i zapachu.

.....
.....

6. Połączenie w jednym utworze barw, dźwięków i zapachu, które uzupełniają się wzajemnie to:

.....

d) .....
.....
.....

11. Jakimi środkami stylistycznymi posłużył się Kasprowicz w *Krzaku dzikiej róży*? Wymień je i podaj przykłady.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....